

Sygn. akt I Ns 322/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Kutnie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Paweł Wrzesiński

Protokolant st. sekr. sąd. Irena Anyszewska

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2018 r. w Kutnie

na rozprawie

sprawy z wniosku M. G.

z udziałem (...) Spółka Akcyjna w G.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. oddalić wniosek,

2. zasądzić od M. G. na rzecz (...) Spółka Akcyjna w G. kwotę 257,00 (dwieście pięćdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I Ns 322/14

UZASADNIENIE

Wnioskiem złożonym dnia 7 maja 2014 r. wnioskodawczyni M. G. wniosła o ustanowienie na rzecz (...) Spółka Akcyjna w G. odpłatnej służebności przesyłu na nieruchomości położonej w jednostce ewidencyjnej O., obręb S., stanowiącej działkę o numerze ewidencyjnym (...) za wynagrodzeniem w jednorazowej kwocie 23.142,00 zł $\{[(77,14 \text{ metrów biejących linii energetycznej} \times 10 \text{ metrów szerokości linii energetycznej}) \times 3,00 \text{ zł czynszu dzierżawnego za metr kwadratowy} \times 10 \text{ lat wstecz za bezumowne korzystanie z nieruchomości}] + [(77,14 \text{ metrów biejących linii energetycznej} \times 10 \text{ metrów szerokości linii energetycznej}) \times 3,00 \text{ zł czynszu dzierżawnego za metr kwadratowy} \times 10 \text{ kolejnych lat za ustanowienie służebności przesyłu}]\} \times \text{współczynnik współkorzystania } 0,5 = 23.142,00 \text{ zł}$ oraz na nieruchomości położonej w jednostce ewidencyjnej O., obręb S., stanowiącej działkę o numerze ewidencyjnym (...) za wynagrodzeniem w jednorazowej kwocie 59.214,00 zł $\{[(197,38 \text{ metrów biejących linii energetycznej} \times 10 \text{ metrów szerokości linii energetycznej}) \times 3,00 \text{ zł czynszu dzierżawnego za metr kwadratowy} \times 10 \text{ lat wstecz za bezumowne korzystanie z nieruchomości}] + [(197,38 \text{ metrów biejących linii energetycznej} \times 10 \text{ metrów szerokości linii energetycznej}) \times 3,00 \text{ zł czynszu dzierżawnego za metr kwadratowy} \times 10 \text{ kolejnych lat za ustanowienie służebności przesyłu}]\} \times \text{współczynnik współkorzystania } 0,5 = 59.214,00 \text{ zł}$. Wnioskodawczyni wskazała, że treść służebności przesyłu miałyby polegać na znoszeniu istnienia posadowionych na nieruchomości urządzeń elektroenergetycznych w postaci trzech słupów średniego napięcia służących do przesyłu energii elektrycznej, a także na prawie do korzystania z nieruchomości obciążonych w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji, usuwania awarii oraz przebudowy urządzeń i instalacji elektroenergetycznych wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren odpowiednim sprzętem przez pracowników (...) S.A. oraz przez wszystkie podmioty i osoby, którymi (...)

S.A. posługuje się w związku z prowadzoną działalnością. Wnioskodawczyni wniosła o zasądzenie od uczestnika postępowania zwrotu kosztów postępowania zgodnie z art. 520 § 3 k.p.c.

/wniosek – k. 2-5, e-protokół rozprawy z dnia 11 sierpnia 2015 r. – k. 106-106v/

Uczestniczka postępowania (...) Spółka Akcyjna w G. nie uznała wniosku i wniosła o jego oddalenie w całości, podnosząc zarzut braku przesłanki ustanowienia służebności przesyłu na podstawie art. 305² § 2 k.c. w postaci konieczności ustanowienia służebności do korzystania przez uczestniczkę postępowania ze zlokalizowanych w granicach nieruchomości położonej w miejscowości S. składającej się z działek gruntu oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków numerami (...), dla której Sąd Rejonowy w Kutnie prowadzi księgę wieczystą (...), urządzeń elektroenergetycznych z uwagi na przysługiwanie już uczestniczce służebności o treści analogicznej do służebności będącej przedmiotem wniosku w wyniku nabycia przez zasiedzenie z dniem 1 czerwca 1986 r. przez Skarb Państwa służebności gruntowej o treści służebności przesyłu obciążającej powyższą nieruchomość polegającej na prawie do korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie lokalizacji urządzeń elektroenergetycznych służących do przesyłu energii elektrycznej w postaci odcinków napowietrznej linii energetycznej średniego napięcia 15 kV o nazwie eksploatacyjnej K.-P. oraz napowietrznej linii energetycznej niskiego napięcia 0,4 kV o nazwie eksploatacyjnej M., a ponadto na prawie wejścia i wjazdu na nieruchomość obciążoną w celu wykonywania niezbędnych czynności technicznych związanych z eksploatacją, konserwacją, remontami i modernizacją tych urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem. Uczestniczka postępowania podniosła, że wskazana służebność gruntowa o treści służebności przesyłu została nabyta przez zasiedzenie przez Skarb Państwa z dniem 1 czerwca 1986 r., tj. z upływem 20 lat jej samoistnego posiadania w złej wierze, na podstawie art. 352 k.c., art. 292 k.c. i art. 172 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1.10.1990 r. Ponadto uczestniczka postępowania zakwestionowała sformułowanie żądania o ustanowienie służebności przesyłu z naruszeniem art. 305² k.c. oraz art. 511 § 1 k.p.c. poprzez żądanie ustanowienia służebności przesyłu obciążającej geodezyjnie oznaczoną działkę gruntu, podczas gdy ograniczone prawo rzeczowe winno obciążać nieruchomość w znaczeniu wieczystoksięgowym. Uczestniczka postępowania kwestionowała żądanie ustanowienia służebności przesyłu bez oznaczenia treści tego prawa w zakresie uprawnienia do lokalizacji napowietrznych linii energetycznych z odwołaniem się do map geodezyjnych stanowiących podstawę wpisu w księdze wieczystej nieruchomości obciążonej. W przypadku kwestionowania podniesionego zarzutu zasiedzenia, uczestniczka postępowania zastrzegła ustalenie tego prawa orzeczeniem sądu w odrębnym postępowaniu o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie służebności o treści służebności przesyłu. Uczestniczka postępowania kwestionowała żądanie wniosku w zakresie wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności oraz sposób określenia wysokości wynagrodzenia, jak również przyjęte do obliczenia tego wynagrodzenia wartości. Uczestniczka postępowania wskazała, że ustanowienie służebności przesyłu nie wyłącza możliwości posiadania nieruchomości obciążonej przez właściciela, korzystania z niej i pobierania z niej pożytków, a jedynie możliwości te w pewnym stopniu ogranicza. Uczestniczka postępowania wskazała ponadto, że przyjęcie wskazanej we wniosku metody określenia wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności jest całkowicie sprzeczne z istotą wynagrodzenia za ustanowienie służebności stanowiącej ograniczone prawo rzeczowe obciążające nieruchomość na przyszłość od daty jego ustanowienia, natomiast ewentualne wynagrodzenie za korzystanie z nieruchomości w okresie poprzedzającym jej ustanowienie jest całkowicie odrębnym roszczeniem opartym na innych podstawach prawnych i nie może być dochodzone łącznie z wynagrodzeniem za ustanowienie służebności z uwagi na inny tryb postępowania. Uczestniczka postępowania wniosła o zwrot kosztów postępowania według norm przepisanych.

/odpowiedź na wniosek – k. 31-41, protokół rozprawy z dnia 28 grudnia 2018 r. – k. 121-121v/

Wnioskiem z dnia 30 lipca 2015 r. złożonym w sprawie I Ns 616/15 (...) Spółka Akcyjna w G. wniosła o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie, z dniem 1 czerwca 1986 r., przez Skarb Państwa, służebności gruntowej o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu, obciążającej nieruchomość położoną w miejscowości S., składającą się z działek gruntu oznaczonych w Ewidencji Gruntów i Budynków numerami (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...), polegającej na prawie do korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie lokalizacji w granicach działek (...) urządzeń elektroenergetycznych w postaci odcinków napowietrznej linii energetycznej średniego napięcia

SN 15 kV o nazwie eksploatacyjnej K.-P., nr MPK (...) oraz napowietrznej linii energetycznej niskiego napięcia 0,4kV nazwie eksploatacyjnej M., nr MPK (...), a ponadto na prawie wejścia i wjazdu na nieruchomość obciążoną przez pracowników przedsiębiorcy będącego właścicielem urządzeń, a także przez wszystkie podmioty i osoby, którymi ten przedsiębiorca się posługuje w związku z prowadzoną działalnością wraz z koniecznym sprzętem, w celu wykonywania niezbędnych czynności technicznych związanych z eksploatacją konserwacją remontami i modernizacją tych urządzeń, zgodnie z ich przeznaczeniem. Zdaniem wnioskodawcy spełnione zostały wszystkie przesłanki faktyczne i prawne, pozwalające na nabycie przez Skarb Państwa służebności przez zasiedzenie, zaś wnioskodawca jako następca prawny Zakładu (...) S.A., posiada interes prawny w ustaleniu tego prawa.

/wniosek – k. 88-98v, wniosek złożony w sprawie I Ns 616/15 – k. 2-12v w załączonych aktach sprawy I Ns 616/15/

Postanowieniem z dnia 2018 r. sąd podjął postępowanie w niniejszej sprawie zawieszono postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2015 r. do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie I Ns 616/15.

/wniosek o zawieszenie postępowania – k. 85-85v, e-protokół rozprawy z dnia 11 sierpnia 2015 r. – k. 106-106v, postanowienie o zawieszeniu postępowania – k. 107, postanowienie o podjęciu postępowania – k. 115/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. G. jest właścicielem nieruchomości gruntowej obejmującej działki nr (...) położone w obrębie S. gmina B. o łącznej powierzchni 6,7719 ha, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Kutnie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...). M. G. nabyła nieruchomość na podstawie umowy sprzedaży zawartej w dniu 5 lipca 2002 r.

/bezsporne, nadto wydruk treści księgi wieczystej (...) stan z dnia 8.03.2014 r. – k. 14-23, wypis aktu notarialnego – k. 24-25, informacja z rejestru gruntów – k. 12

Przez tę nieruchomość na dość znacznym odcinku przebiega linia średniego napięcia (15 kV), w postaci trzech „ramion”, gdyż na działce znajduje się rozgałęzienie tej linii, a także na nieznacznym obszarze, w jej południowym narożniku, linia niskiego napięcia (0,4 kV). Działki są zlokalizowane prostopadłe do drogi. Na działce nr (...) stoi słup betonowy ze stacją zasilającą. W granicach nieruchomości przebiegają odcinki napowietrznej linii energetycznej niskiego i średniego napięcia połączone z siecią energetyczną stanowiącą obecnie własność (...) Spółka Akcyjna w G.

/okoliczności przyznane przez uczestnika postępowania, ponadto: protokół odbioru technicznego w dniu 11.05.1966 r. – k. 67, k. 42 w załączonych aktach sprawy I Ns 616/15; protokół zeznań świadka J. P. – k. 109v-110 w załączonych aktach sprawy I Ns 616/15, mapa do celów prawnych – k. 127 w załączonych aktach sprawy I Ns 616/15, wydruk fotografii – k. 13/

W dniu 11 maja 1966 r. komisja działająca na podstawie Zarządzenia Dyrektora Zakładu (...) -Województwo dokonała odbioru technicznego urządzeń w postaci linii 15 kV, w miejscowości M., w powiecie (...), na odcinku 2.170 m. W/w urządzenia zostały wybudowane w 1966 r. w ramach budowy stacji transformatorowej i linii energetycznych średniego i niskiego napięcia do miejscowości M.. L. napowietrzna 15 kV została oznaczona na projekcie graficznym, na którym widnieje również adnotacja w formie pieczęci i podpisu z datą 31 maja 1966 r. o wykonaniu tej inwestycji zgodnie z projektem. W/w linia istnieje do dnia dzisiejszego i przebiega przez nieruchomość należącą aktualnie do M. G.. W tym samym czasie została wybudowana i oddana do użytku linia niskiego napięcia, nachodząca na nieruchomość w południowym narożniku działki.

/dowód: protokół odbioru technicznego w dniu 11.05.1966 r. – k. 67, k. 42 w załączonych aktach sprawy I Ns 616/15; protokół zeznań świadka J. P. – k. 109v-110 w załączonych aktach sprawy I Ns 616/15, szkic – k. 64-66, k. 40-42v w załączonych aktach sprawy I Ns 616/15/

Do dnia 3 kwietnia 1989 r. właścicielem sieci elektroenergetycznej i stanowiących jej części składowe urządzeń energetycznych był Skarb Państwa, a znajdowały się one w zarządzie operacyjnym Zakładu (...) w P. wchodzącego w skład przedsiębiorstwa państwowego Zakłady (...) w W..

/bezsporne/

Zarządzeniem Ministra Przemysłu nr 15/ORG/89 z dnia 16 stycznia 1989 r. utworzono ze składników mienia Centralnego O. Energetycznego w W. na bazie Zakładu (...) w P. przedsiębiorstwo państwowe użyteczności publicznej pod nazwą Zakład (...), któremu przydzielono mienie stanowiące dotychczas bazę działalności Zakładu (...) w P. jako zakładu przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Centralny O. Energetyczny w W.. Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) zostało wpisane do rejestru przedsiębiorców postanowieniem Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 3 kwietnia 1989 r.

/bezsporne, ponadto zarządzenie Ministra Przemysłu nr 15/ORG/89 z dnia 16.01.1989 r. w sprawie utworzenia przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) – k. 53-55, postanowienie Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 3.04.1989 r. – k. 56-56v/

Z dniem 5 grudnia 1990 r. na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464) z mocy prawa przedsiębiorstwo państwowe nabyły własność budynków i urządzeń Skarbu Państwa, które do tej daty znajdowały się w ich zarządzie, nabycie własności obejmowało budynki i urządzenia znajdujące się na gruntach Skarbu Państwa wraz z częściami składowymi tych składników majątkowych.

/okoliczność powszechnie znana/

Decyzją Wojewody P. (...). (...) -3/26/95-96 potwierdzono, że Zakład (...) z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 r. nabył własność m. in. rozdzielni energetycznej (...) Ż., do której przyłączone są urządzenia energetyczne zlokalizowane w granicach nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy.

/bezsporne, ponadto decyzja Wojewody P. (...). (...) -3/26/95-96 – k. 60-61 w załączonych aktach sprawy I Ns 616/15/

Z dniem 12 lipca 1993 r. przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz. U. Nr 16, poz. 69 ze zm.) oraz ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298 ze zm.) zostało przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod firmą Zakład (...) Spółka Akcyjna. Spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego wstępowała we wszystkie prawa i obowiązki tego przedsiębiorstwa.

/bezsporne, ponadto akt notarialny z dnia 12 lipca 1993 r. sporządzony przez Notariusza T. J. w Kancelarii Notarialnej w W. przy ul. (...) Rep. A Nr 2431/93 przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną – k. 57-63/

W wyniku połączenia spółek, między innymi Zakładu (...) Spółki Akcyjnej w P., w trybie art. 494 § 1 kodeksu spółek handlowych z dnia 31 grudnia 2004 r. doszło do przeniesienia całego majątku łączonych spółek, w tym Zakładu (...) Spółki Akcyjnej w P., na rzecz (...) Spółka Akcyjna w G., która jako spółka przejmująca wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej.

/bezsporne, ponadto wydruk z Rejestru Przedsiębiorców KRS odnośnie (...) Spółka Akcyjna – k. 44-52/

Pismem z dnia 10 marca 2014 r. M. G. wezwała (...) Spółka Akcyjna w G. do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości objętej żądaniem wniosku oraz ustanowienie aktem notarialnym służebności przesyłu na tej nieruchomości.

/dowód: wezwanie do ustanowienia aktem notarialnym służebności przesyłu z potwierdzeniem nadania – k. 8-11/

Prawomocnym postanowieniem wydanym dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie I Ns 616/15 Sąd Rejonowy w Kutnie stwierdził, że Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie, z dniem 1 czerwca 1986 r., prawo służebności gruntowej obciążającej nieruchomość położoną w województwie (...), powiecie (...), gminie O., obrębnie S., oznaczoną w ewidencji gruntów jako działki o nr (...)_2.0020.100 i (...)_2.0020.101, dla których prowadzona jest księga wieczysta (...), polegającej na uprawnieniu do korzystania z tych działek, w zakresie niezbędnym do wejścia i wjazdu na nieruchomość obciążoną wraz z koniecznym sprzętem, w celu wykonywania niezbędnych czynności technicznych związanych z eksploatacją, konserwacją, remontami i modernizacją tych urządzeń, zgodnie z ich przeznaczeniem: a. napowietrznej linii średniego napięcia SN 15 kV o nazwie eksploatacyjnej K.-P., o nr eksploatacyjnym MPK (...), przebiegającej przez tę działkę, która to linia została oznaczona na mapie sporządzonej przez geodetę uprawnionego P. G., oznaczonej identyfikatorem ewidencyjnym P. (...)2017. (...), zarejestrowanej w zasobie geodezyjnym i kartograficznym w dniu 30 listopada 2017 r. jako obszar oznaczony symbolem SG1, oraz b. napowietrznej linii niskiego napięcia SN 0,4 kV o nazwie eksploatacyjnej M., o nr eksploatacyjnym MPK (...), przebiegającej przez tę działkę, która to linia została oznaczona na mapie sporządzonej przez geodetę uprawnionego P. G., oznaczonej identyfikatorem ewidencyjnym P. (...)2017. (...), zarejestrowanej w zasobie geodezyjnym i kartograficznym w dniu 30 listopada 2017 r. jako obszar oznaczony symbolem SG2.

/dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w Kutnie z dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie I Ns 616/15 – k. 114, k. 150 w załączonych aktach sprawy I Ns 616/15/

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci przywołanych dowodów z dokumentów, także zgromadzonych w załączonych aktach sprawy I Ns 616/15 Sądu Rejonowego w Kutnie, które nie były kwestionowane przez strony. Wskazane dowody co do zasady zasługiwały na miano wiarygodnych i w odpowiedniej części stanowiły podstawę poczynionych ustaleń faktycznych. W pewnym zakresie podane okoliczności faktyczne były bezsporne, bądź wprost przyznane przez stronę przeciwną.

Należy zauważyć, że uczestnik postępowania nie kwestionował, że na wskazanej we wniosku nieruchomości znajdują się opisane przez uczestnika urządzenia elektroenergetyczne, które wchodzi w skład przedsiębiorstwa uczestnika postępowania jako operatora systemu dystrybucyjnego energii elektrycznej.

W sprawie został zgłoszony zarzut zasiedzenia służebności o treści służebności przesyłu. Następnie uczestniczka postępowania wystąpiła z odrębnym wnioskiem o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie służebności o treści służebności przesyłu odnośnie wskazanych urządzeń elektroenergetycznych zlokalizowanych na wskazanej przez wnioskodawczynię nieruchomości. Wniosek ten został uwzględniony postanowieniem Sądu Rejonowego w Kutnie z dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie I Ns 616/15.

Zgłoszone we wniosku dalsze wnioski dowodowe jako zbędne, odnoszące się do okoliczności nie mających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia, podlegały oddaleniu. Ujawnione okoliczności faktyczne niniejszej sprawy nie dawały uzasadnionych podstaw do uwzględnienia wniosku. W tej sytuacji prowadzenie obszernego, skutkującego znacznymi wydatkami i skomplikowanego pod względem faktycznym postępowania dowodowego byłoby zupełnie nieracjonalne.

We wniosku został zgłoszony wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy celem ustalenia wartości czynszu za 1 m² dla działki o numerze (...) położonej w miejscowości S.. Wskazane we wniosku okoliczności podlegające ustaleniu za pomocą dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy należało uznać za nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy, ustalenia wysokości wymagałoby wynagrodzenie za ustanowienie służebności, nie zaś określenie wartości czynszu, należące do wnioskodawczyni działki nie były przedmiotem umowy najmu lub dzierżawy.

Z uwagi na zupełnie odmienny zakres korzystania przez przedsiębiorstwo przesyłowe z nieruchomości, na której umiejscowione zostały urządzenia elektroenergetyczne, w stosunku do oddania tej nieruchomości w dzierżawę, w ocenie sądu stosowne wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu nie może opierać się na stawkach czynszu dzierżawnego.

Ponadto pomimo zwrotu wniosku wnioskodawczyni o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie uiszczenia zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego, w terminie zakreślonym w wezwaniu wnioskodawczyni nie uiściła zaliczki na wydatki związane z wynagrodzeniem wnioskowanego biegłego.

Zgodnie z art. 130⁴ k.p.c. strona, która wnosi o podjęcie czynności połączonej z wydatkami, obowiązana jest uiścić zaliczkę na ich pokrycie w wysokości i terminie oznaczonym przez sąd. Jeżeli więcej niż jedna strona wnosi o podjęcie czynności, sąd zobowiązuje każdą stronę, która z czynności wywodzi skutki prawne, do uiszczenia zaliczki w równych częściach lub w innym stosunku według swego uznania (§ 1). Przewodniczący wzywa stronę zobowiązaną do wniesienia zaliczki, aby w wyznaczonym terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie zapłaciła oznaczoną kwotę. Jeżeli strona mieszka lub ma siedzibę za granicą, wyznaczony termin nie może być krótszy niż miesiąc (§ 2). Sąd podejmie czynność połączoną z wydatkami, jeżeli zaliczka zostanie uiszczona w oznaczonej wysokości (§ 4). W razie nieuiszczenia zaliczki sąd pominie czynność połączoną z wydatkami (§ 5).

Do czasu uiszczenia zaliczki sąd wstrzymuje dokonanie czynności połączonej z wydatkami. Jej podjęcie następuje po zapłacie zaliczki w wyznaczonym terminie. W razie nieuiszczenia zaliczki (w ogóle lub w wyznaczonym terminie), sąd pominie czynność połączoną z wydatkami. W doktrynie uważa się, że pominięcie czynności spowoduje skutki przewidziane w przepisach art. 6 k.c. oraz w przepisach art. 3, 217, 232 zdanie pierwsze, art. 233 § 2 k.p.c.

Zgodnie z art. 232 zd. 1 k.p.c., to na stronach spoczywa ciężar prowadzenia postępowania dowodowego dla stwierdzenia faktów, z których strony te wywodzą skutki prawne. Wnioskodawczyni była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata. Nie ulega wątpliwości, że to na wnioskodawczyni spoczywał ciężar właściwego sformułowania żądania oraz wykazania występowania wszystkich przesłanek uzasadniających zgłoszone żądanie ustanowienia służebności przesyłu. Pełnomocnik wnioskodawczyni w tym zakresie miał możliwość przytoczenia określonych twierdzeń oraz zgłoszenia stosownych wniosków dowodowych już we wniosku, czy w ustosunkowaniu się do zarzutów zgłoszonych przez uczestnika postępowania w odpowiedzi na wniosek.

Oczywistym jest, że jeżeli strona nie zgłosiła twierdzeń i dowodów w pozwie/wniosku, odpowiedzi na pozew/wniosek lub dalszym piśmie przygotowawczym, a w sprawie nie występują okoliczności usprawiedliwiające późniejsze ich powołanie, to sąd obowiązany jest pominąć te twierdzenia i wnioski dowodowe.

Zgodnie z art. 6 § 2 k.p.c., strony i uczestnicy postępowania obowiązani są przytaczać wszystkie okoliczności faktyczne i dowody bez zwłoki, aby postępowanie mogło być przeprowadzone sprawnie i szybko. Strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione (art. 217 § 1-3 k.p.c.).

Należy zauważyć, że Zakład (...) Spółka Akcyjna jako jednoosobowa spółka Skarbu Państwa powstał w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...), w trybie ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz. U. nr 16, poz. 69). Z mocy art. 5 tej ustawy spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę Skarbu Państwa wstępowała we wszystkie prawa i obowiązki przekształcanego przedsiębiorstwa.

Przekształcenie przysługujących przedsiębiorstwom państwowym uprawnień do części mienia ogólnonarodowego pozostającego w ich zarządzie, w odniesieniu do gruntów w prawo użytkowania wieczystego, a co do znajdujących się na tych gruntach budynków, innych urządzeń i lokali w prawo własności, nastąpiło w dniu 5 grudnia 1990 r. na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. Nr 79, poz. 464 ze zm.), natomiast w odniesieniu do innych składników majątkowych, również w prawo własności, dokonało się w dniu 7 stycznia 1991 r. na podstawie art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 grudnia 1990

r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 1991 r. Nr 2, poz. 6). Do uwłaszczenia państwowych osób prawnych w zakresie urządzeń przesyłowych, wchodzących stosownie do obowiązującego wówczas art. 49 k.c. w skład ich przedsiębiorstw i stanowiących zbiór rzeczy, a nie jedną rzecz złożoną, doszło na podstawie powołanego przepisu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. W następstwie uwłaszczenia państwowych osób prawnych następowало ich majątkowe usamodzielnienie (por. postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2016 r., IV CSK 510/15, OSP 2017/5/45).

W wyniku połączenia spółek, między innymi Zakładu (...) Spółki Akcyjnej w P., w trybie art. 494 § 1 kodeksu spółek handlowych z dniem 31 grudnia 2004 r. doszło do przeniesienia całego majątku łączonych spółek, w tym Zakładu (...) Spółki Akcyjnej w P., na (...) Spółka Akcyjna, a po zmianie firmy (...) Spółka Akcyjna w G., która jako spółka przejmująca wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej, przejęła także posiadanie urządzeń przesyłowych na nieruchomości wskazanej we wniosku.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotowy wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Obecnie służebność przesyłu jest uregulowana w przepisach art. 305¹ – 305⁴ k.c. Wskazane przepisy zostały dodane dopiero w wyniku nowelizacji kodeksu cywilnego dokonanej ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2008, Nr 116, poz. 731), która weszła w życie w dniu 3 sierpnia 2008 r. Do tej daty w polskim prawie funkcjonowały tylko dwa rodzaje służebności: gruntowe i osobiste, a dopiero po tej dacie pojawiła się służebność przesyłu.

Zgodnie z przepisem art. 305¹ k.c., nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

Z żądaniem ustanowienia służebności przesyłu może wystąpić przedsiębiorca lub właściciel nieruchomości. Jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu (art. 305² § 2 k.c.).

Do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych (art. 305⁴ k.c.). Z tych względów w niniejszej sprawie zastosowanie mają przepisy dotyczące zasiedzenia służebności gruntowej (art. 292 k.c.) i odpowiednio przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie. Uczestnik postępowania zgłosił zarzut zasiedzenia służebności o treści służebności przesyłu odnośnie wskazanych urządzeń elektroenergetycznych zlokalizowanych na wskazanej przez wnioskodawczynię nieruchomości, następnie wystąpił z odrębnym żądaniem w tym przedmiocie. Wniosek stwierdzenia nabycia przez zasiedzenie służebności o treści służebności przesyłu odnośnie wskazanych urządzeń elektroenergetycznych zlokalizowanych na nieruchomości wnioskodawczyni został uwzględniony postanowieniem wydanym przez Sąd Rejonowy w Kutnie z dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie I Ns 616/15.

Powoływanie się na służebność gruntową o treści służebności przesyłu przed 3 sierpnia 2008 r. znajduje zatem podstawy prawne i pozwala, w zmienionych stosunkach społeczno-gospodarczych i po transformacji ustrojowej mającej miejsce w 1989 r. godzić sprzeczne interesy właścicieli nieruchomości, na których znajdują się urządzenia przesyłowe oraz przedsiębiorstw przesyłowych (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 lutego 2015 r., II CSK 310/14, Legalis nr 1213112).

Zgodnie z konstytucyjną zasadą podziału władzy sądy są powołane do stosowania prawa stanowionego przez władzę ustawodawczą działając na podstawie Konstytucji oraz ustaw (art. 178 ust. 1 Konstytucji RP). Wykształcona

przez judykaturę konstrukcja służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu miała ze swej natury charakter interpretacyjny, a jej celem i rezultatem było ustalenie treści norm prawnych wyrażonych w przepisach o służebnościach gruntowych w odniesieniu do stanów faktycznych związanych z urządzeniami przesyłowymi.

Z perspektywy systemu prawa wprowadzenie przepisów art. 305¹ – 305⁴ k.c. oznaczało przede wszystkim uszczegółowienie obowiązujących unormowań i nie wiązało się z wprowadzeniem norm prawnych, odbiegających znacznie od dotychczas obowiązujących w ramach ogólnej regulacji służebności gruntowych (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, OSNC 2013 nr 12 poz. 139; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2013 r. II CSK 626/12, LEX nr 1341262).

Nie ma podstaw do przyjęcia, że interpretacja obowiązujących przed wprowadzeniem instytucji służebności przesyłu przepisów art. 285 k.c. i następnych była niewłaściwa i miała charakter rozszerzający oraz by godziła w zasadę pewności prawa, zaufania między obywatelem a państwem i zasadę ochrony praw nabytych.

Należy zauważyć, że zasada zamkniętej listy ograniczonych praw rzeczowych nie oznacza, że w ramach jednego z nich, a konkretnie służebności gruntowej, istnieje zamknięty katalog form, rodzajów wykonywania tegoż prawa.

Stosownie do treści art. 285 § 1 k.c. nieruchomości można obciążyć na rzecz właściciela innej nieruchomości (nieruchomości władającej) prawem, którego treść polega bądź na tym, że właściciel nieruchomości władającej może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, bądź na tym, że właściciel nieruchomości obciążonej zostaje ograniczony w możliwości dokonywania w stosunku do niej określonych działań, bądź też na tym, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie wolno wykonywać określonych uprawnień, które mu względem nieruchomości władającej przysługują na podstawie przepisów o treści i wykonywaniu własności (służebność gruntowa). Ustawodawca typizując elementy konieczne służebności gruntowej, pozostawił jednocześnie stronom stosunku prawnego dowolność w ukształtowaniu jej treści. W piśmiennictwie akcentuje się, że w przepisach kodeksu cywilnego nie sprecyzowano, na czym konkretnie ma polegać uprawnienie do korzystania z nieruchomości oraz na czym konkretnie ma polegać obowiązek powstrzymywania się właściciela tej nieruchomości od wykonywania przysługującego prawa. Istnieje zatem możliwość ustanawiania różnorodnych służebności gruntowych (tak: B. Burian w: Kodeks cywilny. Komentarz pod red. E. Gniewka, Warszawa 2006, s. 435).

Oprócz służebności drogi koniecznej (art. 145 k.c.) tj. jednej z postaci służebności gruntowych, o znamionach bardziej szczegółowo określonej w przepisie, ustawodawca nie wskazuje bliżej innych rodzajów służebności gruntowych, pozostawiając tę materię zdarzeniu prawnemu (czynności prawnej, orzeczeniu sądowemu), kreującemu in concreto daną służebność, co ma na celu takie umożliwienie ukształtowania jej treści, jakie tylko jest adekwatne z punktu widzenia społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa, warunków lokalnych, stosunków sąsiedzkich itp. Stąd też w praktyce występowały i występują najróżniejsze postaci służebności gruntowych, tak czynnych, jak i biernych, np. służebności przechodu, przejazdu, przegonu lub wypasu bydła, czerpania wody, pobierania ściółki, tzw. służebności widoku lub światła, ograniczenia wchodzenia przez właściciela na grunt sąsiedni w warunkach art. 149 k.c. Nie jest przy tym możliwe sformułowanie zamkniętego katalogu rodzajów służebności gruntowych, zważywszy na różnorodność stanów faktycznych i warunków, w jakich są ustanawiane.

Nie było zatem żadnych przeszkód normatywnych do powstania przed dniem 3 sierpnia 2008 r. służebności gruntowej treściowo odpowiadającej istniejącej od tego dnia służebności przesyłu, jako że pozwalał na to przepis art. 285 § 1 k.c.

Przy wykładni art. 285 § 2 k.c. konieczne jest uwzględnianie charakteru służebności przesyłu oraz społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości wchodzących w skład przedsiębiorstwa energetycznego, któremu służebność ma służyć, celu służebności polegającego na zwiększeniu użyteczności przedsiębiorstwa i specyfiki sieci przesyłowych. W skład przedsiębiorstwa przesyłowego wchodzi zarówno nieruchomości, jak i sieci oraz inne urządzenia przesyłowe. L. energetyczne i słupy stanowią elementy sieci, mają więc oczywisty funkcjonalny związek z pozostałymi urządzeniami tej samej sieci, posadowionymi na innych nieruchomościach, bez względu na ich wzajemne położenie. Konsekwentnie trzeba więc przyznać prymat przedmiotowemu związkowi z siecią przesyłową, zatem ze

składnikami przedsiębiorstwa, a nie relacjom zachodzącym między poszczególnymi nieruchomościami, na których w danej chwili się one znajdowały.

W przedmiocie możliwości nabycia przez zasiedzenie służebności przesyłu istnieje bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. np. uchwałę z 30.08.1991 r., III CZP 73/91, OSNC 1992/4/53; uchwałę z 10.01.2002 r., II CKN 639/99, LEX nr 53135; uchwałę z 17.01.2003 r., III CZP 79/02, OSNC 2003/11/142; uchwałę z 7.10.2008 r., III CZP 89/08, niepub.), w którym ugruntowane jest już stanowisko, że korzystanie przez przedsiębiorstwo państwowe z nieruchomości w sposób odpowiadający treści służebności gruntowej, prowadzące do zasiedzenia służebności gruntowej przed dniem 1 lutego 1989 r. stanowiło podstawę do nabycia tej służebności przez Skarb Państwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 9.12.2009 r., IV CSK 291/09, LEX nr 564973).

Przyjmuje się, że w wyniku posiadania urządzeń przesyłowych przez przedsiębiorstwo państwowe, zarówno w imieniu Skarbu Państwa (przed dniem 1 lutego 1989 r.), jak i w imieniu własnym po tej dacie, może dojść do zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, jak i służebności przesyłu w rozumieniu art. 305¹ k.c., w zależności od tego, kiedy upłynął okres posiadania niezbędny do zasiedzenia tego prawa. Niewątpliwie zbliżony charakter tych praw uzasadnia bowiem przyjęcie, że posiadanie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, jak i posiadanie służebności, może łącznie prowadzić do nabycia tego ostatniego przez zasiedzenie. W istocie bowiem, sytuacja faktyczna posiadacza w przypadku realizacji obu tych uprawnień jest identyczna i polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013r., III CZP 18/13, OSNC 2013, Nr 12, poz. 139; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2011 r., V CSK 502/10, LEX Nr 1096048; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 93/11; LEX Nr 1136115; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2006 r., I CSK 11/05, LEX Nr 181257; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/08, LEX Nr 496363; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2010 r., III CZP 108/10, LEX Nr 688690; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 r., III CZP 70/09, OSNC 2010, Nr 5, poz. 64). Należy zatem w pełni podzielić dominujące w orzecznictwie poglądy dopuszczające nabycie w/w praw przez zasiedzenie, jak również doliczanie okresu posiadania realizowanego na rzecz Skarbu Państwa do okresu posiadania realizowanego na własną rzecz przez przedsiębiorstwa państwowe i ich następców prawnych.

Służebność gruntowa jest jedynym ograniczonym prawem rzeczowym, które może powstać ex lege w wyniku zasiedzenia, na zasadach określonych w art. 292 k.c. Nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie następuje na rzecz jej posiadacza, czyli tego kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności (art. 352 k.c.). Nie ma wątpliwości, że po dniu 3 sierpnia 2008 r. nieruchomość może być umownie obciążona służebnością na rzecz przedsiębiorstwa wykorzystującego urządzenia przesyłowe, a identyfikowanie dla tej służebności nieruchomości władnącej byłoby nie tylko zbędne, ale nawet sprzeczne z jej ustawową konstrukcją. Możliwe jest zatem nabycie przez zasiedzenie przed dniem 3 sierpnia 2008 r. służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, ustanawianej nie na rzecz każdorazowego właściciela nieruchomości władnącej, bo tej w ogólne nie należy identyfikować, ale bezpośrednio na rzecz Skarbu Państwa (do 31.01.1989 r.) albo przedsiębiorcy przesyłowego (od 1.02.1989 r.).

Do wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 3, poz. 11) nowelizującej przepis art. 128 k.c., przedsiębiorstwa państwowe nie mogły być podmiotami praw rzeczowych, lecz wykonywały je w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa. Dopiero znowelizowanie art. 128 k.c. umożliwiło państwowym osobom prawnym nabywanie własności nieruchomości i ograniczonych praw rzeczowych nie do zasobu Skarbu Państwa, lecz do własnego majątku. Tym samym, jeśli nawet przedsiębiorstwo państwowe, jako osoba prawna wykonywało przed 1 lutego 1989 r. na cudzej nieruchomości akty władania świadczące o posiadaniu nieruchomości w zakresie treści służebności to podmiotem, na rzecz którego akty te należało zaliczyć ze skutkiem w postaci nabycia służebności był Skarb Państwa. Przedsiębiorstwo państwowe mogło nabyć służebność do swego majątku zatem dopiero po dniu 1 lutego 1989 r.

W konsekwencji należy wskazać, że jeżeli termin zasiedzenia upłynął przed dniem 1.02.1989 r. nabycie następowało nie na rzecz zakładu energetycznego, lecz na rzecz Skarbu Państwa. Wynikało to z ówczesnie obowiązującego art. 128

k.c. i zasady jednolitej własności państwowej (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 18.06.1991 r., III CZP 38/91, OSNCP 1991/11-12/118; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 4.10.2002 r., III CZP 62/02, OSNC 2004/1/7).

Prawomocnym postanowieniem wydanym dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie I Ns 616/15 Sąd Rejonowy w Kutnie stwierdził, że Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie, z dniem 1 czerwca 1986 r., prawo służebności gruntowej obciążającej nieruchomość położoną w województwie (...), powiecie (...), gminie O., obrębnie S., oznaczoną w ewidencji gruntów jako działki o nr (...)_2.0020.100 i (...)_2.0020.101, dla których prowadzona jest księga wieczysta (...), polegającej na uprawnieniu do korzystania z tych działek, w zakresie niezbędnym do wejścia i wjazdu na nieruchomość obciążoną wraz z koniecznym sprzętem, w celu wykonywania niezbędnych czynności technicznych związanych z eksploatacją, konserwacją, remontami i modernizacją tych urządzeń, zgodnie z ich przeznaczeniem: a. napowietrznej linii średniego napięcia SN 15 kV o nazwie eksploatacyjnej K.-P., o nr eksploatacyjnym MPK (...), przebiegającej przez tę działkę, która to linia została oznaczona na mapie sporządzonej przez geodetę uprawnionego P. G., oznaczonej identyfikatorem ewidencyjnym P. (...)2017. (...), zarejestrowanej w zasobie geodezyjnym i kartograficznym w dniu 30 listopada 2017 r. jako obszar oznaczony symbolem SG1, oraz b. napowietrznej linii niskiego napięcia SN 0,4 kV o nazwie eksploatacyjnej M., o nr eksploatacyjnym MPK (...), przebiegającej przez tę działkę, która to linia została oznaczona na mapie sporządzonej przez geodetę uprawnionego P. G., oznaczonej identyfikatorem ewidencyjnym P. (...)2017. (...), zarejestrowanej w zasobie geodezyjnym i kartograficznym w dniu 30 listopada 2017 r. jako obszar oznaczony symbolem SG2.

Z kolei uczestnik postępowania na skutek przekształceń własnościowych dotyczących przedsiębiorstw państwowych, stał się uprawnionym do korzystania z tej służebności, jako ograniczonego prawa rzeczowego, służebność ta w zakresie funkcji i treści odpowiada wykreowanej dopiero w 2008 roku służebności przesyłu.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz. U. z 1993 r., nr 16, poz. 69), spółka powstała w wyniku przekształcenia wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki przekształconych przedsiębiorstw państwowych. W myśl art. 1 ust. 1 ww. ustawa znajdowała zastosowanie m. in. odnośnie do przedsiębiorstw państwowych, których działalność związana była z wytwarzaniem, zbytem i przesyłem energii elektrycznej, przy czym, zgodnie z art. 2 ust. 1 tej ustawy przekształcenie następowało na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. z 1990 r., nr 51, poz. 298). Przepis art. 8 ust. 1 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych stanowił natomiast, że spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki przekształconego przedsiębiorstwa. Nie można również nie zaznaczyć, że w przypadku sukcesji uniwersalnej częściowej, a taka była następstwem prywatyzacji przedsiębiorstw energetycznych, wszelkie prawa majątkowe i niemajątkowe przeszły na nowe podmioty, choćby nie były wskazane w czynności (akcie administracyjnym) jako składniki byłego przedsiębiorstwa, także jeżeli strony nie uświadamiły sobie ich istnienia czy przynależności do przedsiębiorstwa (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30.01.2014 r., IV CSK 252/13, OSNC 2014/11/117). W rezultacie kolejnych przekształceń i zmian własnościowych, aktualnym uprawnionym do korzystania z ograniczonego prawa rzeczowego, jakim jest służebność gruntowa czy służebność przesyłu, jest uczestnik postępowania.

Wobec faktu, że przesył energii był dokonywany za pośrednictwem wskazanej linii cały czas, uczestnik postępowania oraz jego poprzednicy faktycznie dysponowali tymi urządzeniami elektroenergetycznymi, które poprzez włączenie do sieci elektroenergetycznej stały się częścią składową przedsiębiorstwa przesyłowego. Przedłożone przez uczestnika postępowania dokumenty pozwalają wywieść nie tylko jego następstwo prawne po poprzednikach prawnych, korzystających z urządzeń energetycznych posadowionych na nieruchomości wnioskodawczyni, ale i przyjąć, że doszło do przeniesienia na jego rzecz ograniczonego prawa rzeczowego w postaci służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, którą zasiedział poprzednik prawny uczestnika postępowania.

W konsekwencji należało przyjąć za skuteczny podniesiony przez uczestnika postępowania zarzut zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej swą treścią służebności przesyłu przez poprzedników prawnych uczestnika

postępowania, a tym samym dysponowanie przez uczestnika postępowania skutecznym względem wnioskodawczyni uprawnieniem do urządzeń przesyłowych umiejscowionych na nieruchomości wnioskodawczyni.

Należy ponadto zauważyć, że służebnością gruntową może zostać obciążona wyłącznie nieruchomość. Przepis art. 305¹ k.c. stanowi wprost o obciążeniu służebnością przesyłu nieruchomości, natomiast według art. 46 § 1 k.c., nieruchomością gruntową jest część powierzchni ziemskiej, stanowiąca odrębny przedmiot własności. Takim odrębnym przedmiotem własności i tym samym osobną nieruchomością jest w całości grunt objęty księgą wieczystą, nawet jeżeli nieruchomość ta składa się z kilku działek ewidencyjnych (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2015 r., V CSK 468/14, LEX nr 1793714). Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. – ustawa o księgach wieczystych i hipotece (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 707 z późn. zm.), dla każdej nieruchomości prowadzi się odrębną księgę wieczystą.

Należy zauważyć, że wnioskodawczyni reprezentowana przez fachowego pełnomocnika żądała obciążenia służebnością konkretnej wskazanej działki geodezyjnej, przytoczone we wniosku podstawy faktyczne zgłoszonego żądania były jednoznaczne. Uczestnik postępowania w odpowiedzi na wniosek podniósł zarzut sformułowania żądania o ustanowienie służebności przesyłu z naruszeniem art. 305² k.c. oraz art. 511 § 1 k.p.c. poprzez żądanie ustanowienia służebności przesyłu obciążającej geodezyjnie oznaczoną działkę gruntu, podczas gdy ograniczone prawo rzeczowe winno obciążać nieruchomość w znaczeniu wieczystoksięgowym. Wnioskodawczyni nie ustosunkowała się do wskazanego zarzutu, nie dokonała stosownej modyfikacji żądania wniosku czy sprecyzowania wskazanej podstawy faktycznej żądania. W konkretnych okolicznościach sprawy nie zachodziły uzasadnione podstawy do podejmowania przez sąd w tym zakresie działań z urzędu, mogłoby to prowadzić do naruszenia regulacji art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Z tych względów wniosek o ustanowienie służebności przesyłu nie zasługiwał na uwzględnienie.

W zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w niniejszej sprawie zaistniały podstawy do zastosowania regulacji art. 520 § 2 k.p.c.

Zgodnie z art. 520 § 2 k.p.c., jeżeli uczestnicy postępowania nieprocesowego są w różnym stopniu zainteresowani jego wynikiem lub ich interesy są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości.

Sprzeczność interesów pomiędzy uczestnikami w rozumieniu art. 520 § 2 i 3 k.p.c. występuje wtedy, gdy postanowienie kończące w sprawie wywiera wpływ dla jednych zainteresowanych na zwiększenie, a dla innych na zmniejszenie ich praw. W postępowaniu nieprocesowym sąd ma ocenić, czy rodzaj sprawy, jej okoliczności i wątpliwość występujących w niej zagadnień prawnych czyniły i w jakim zakresie nietrafność, lub nawet oczywistą niesłuszność stanowiska któregoś z uczestników w tym sensie „przegrywającego sprawę” i w zależności od tej oceny odmówić zasądzenia, albo zasądzić zwrot kosztów. Rozwiązanie to jest elastyczne i uwzględnia różnorodność spraw rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym.

Należy zauważyć, że w sprawie o ustanowienie służebności drogi koniecznej, ze względu na to, że zainteresowani nie mają wspólnych interesów, nie stosuje się w zasadzie art. 520 § 1 k.p.c. W przedmiotowej sprawie ewidentnie interesy zainteresowanych były sprzeczne, a żądanie wnioskodawczyni nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wnioskodawczyni reprezentowana przez fachowego pełnomocnika domagała się uwzględnienia wniosku, w zakresie rozliczenia kosztów postępowania już we wniosku sformułowała żądanie zwrotu od uczestnika postępowania kosztów niniejszego postępowania. Z kolei uczestnik postępowania domagał się oddalenia wniosku, podnosząc m.in. zarzut zasiedzenia służebności przesyłu, uczestnik wniósł o zwrot kosztów postępowania według norm przepisanych.

Stanowisko uczestnika postępowania okazało się uzasadnione, zgłoszony wniosek ustanowienia służebności nie został uwzględniony, w konsekwencji wnioskodawczynię należało potraktować jako przegrywającą sprawę.

Uznając zatem, że interesy wnioskodawczyni oraz uczestnika postępowania były ze sobą sprzeczne, zaś przedmiotowy wniosek został oddalony, sąd obciążył wnioskodawczynię obowiązkiem zwrotu uczestnikowi postępowania poniesionych przez niego kosztów postępowania w łącznej kwocie 257 zł, na którą złożyło się: 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 240 zł tytułem wynagrodzenie pełnomocnika ustalonego w oparciu o § 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804).

Natomiast w pozostałym zakresie znajdzie zastosowanie reguła rozliczenia kosztów postępowania nieprocesowego wyrażona w art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którą każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.